

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет педагогічної освіти

кафедра дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » _____ 2022 року



**ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ОП 02 ПЕРЕДДИПЛОМНА**

для студентів

спеціальності

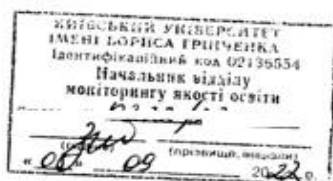
012 Дошкільна освіта

рівня вищої освіти

другого (магістерського)

освітньої програми

012.00.01 Дошкільна освіта



Київ-2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Розробники:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти

Викладачі:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти


Протокол від 31 серпня 2022 р. № 14

Завідувач кафедри  Олена ПОЛОВІНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми 012.00.01 Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти


01.09.2022 р.

Гарант освітньої-професійної програми

 (Людмила КОЗАК)

Робочу програму перевірено

01.09.2022 р.

Заступник декана  Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р. протокол № __

(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р. протокол № __

(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р. протокол № __

(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____, «__» 20__ р. протокол № __

(підпис) (ПІБ)

Розробники:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти

Викладачі:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол від 31 серпня 2022 р. № 14

Завідувач кафедри _____ Олена ПОЛОВІНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми
012.00.01 Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти

____.____.2022 р.

Гарант освітньої-професійної програми

_____ Людмила КОЗАК

Робочу програму перевірено

____.____.2022 р.

Заступник декана Факультету педагогічної освіти

з науково-методичної та навчальної роботи _____ Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	Обов'язкова / переддипломна	
Загальний обсяг кредитів / годин	4,5/135	4,5/135
Курс	2	2
Семестр	3	3
Кількість змістових компонентів розподілом	3	
Обсяг кредитів	4,5	4,5
Обсяг годин	135	135
Тривалість у тижнях	2,25 (за ущільненим графіком)	
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Бази практики: Факультет педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (м. Київ)

3. Мета і завдання практики

Мета: систематизація, розширення і закріплення теоретичних знань у галузі наукових досліджень актуальних проблем дошкільної освіти, формування умінь здійснення пошукової та дослідницької діяльності, забезпечення умов для завершення роботи над магістерським дослідженням.

Завдання практики:

- вивчення теоретичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри, відповідно до наукової проблеми магістерського дослідження;
- аналіз стану досліджуваної проблеми в теорії і практиці сучасної дошкільної освіти та в іноземних наукових фахових виданнях;
- узагальнення та аналіз фактичного матеріалу, необхідного для підготовки та написання магістерської роботи;
- удосконалення умінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел;
- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи кафедри дошкільної освіти та інших профільних кафедр, які забезпечують підготовку магістрантів спеціальності «Дошкільна освіта» щодо обраного напрямку дослідження;
- апробація основних теоретичних і практичних положень магістерського дослідження;
- формування вміння користуватися сучасними інформаційними технологіями для здійснення науково-дослідної діяльності.

Завдання практики спрямовані на формування таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі дошкільної освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань.

Загальні компетентності:

ЗК-4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

ФКС-1.3. Здатність до розв'язування завдань у навчальній і професійній діяльності за допомогою комп'ютерної техніки.

ФКС-2.1. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання теоретичних і експериментальних методів.

ФКС-2.2. Здатність аналізувати і критично осмислювати психолого-педагогічну та методичну інформацію для вирішення науково-дослідних і практичних завдань у сфері організації та управління дошкільною освітою.

ФКС-2.5. Здатність розуміти, знаходити та аналізувати різні типи інформативних повідомлень із різних джерел.

4. **Результати проходження практики:**

ПРН-5. Знати *структуру, методи і логіку наукового дослідження.*

ПРН-9. Здійснювати партнерську взаємодію з різними соціальними інститутами, педагогічний патронаж.

ПРН-12. Володіти методологією здійснення психолого-педагогічних (прикладних) досліджень / проєктів.

ПРН-16. Сформованість світоглядних позицій і переконань у пріоритетності завдань дошкільної освіти для формування особистості та прогресивного розвитку суспільства.

5. СТРУКТУРА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

№ з/п	Етапи проходження практики та види діяльності студента	Кількість годин		
		Разом	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I				
Дослідницька діяльність студентів-практикантів				
1.	Участь в установчій конференції. Ознайомлення зі змістом та завданнями практики. Складання індивідуальної дорожньої карти проходження практики		10	
2.	Ознайомлення з функціями та особливостями організації наукової діяльності структурних підрозділів Університету. Ознайомлення з науковою темою кафедри дошкільної освіти та Факультету педагогічної освіти		10	
3.	Участь у наукових заходах кафедри дошкільної освіти, Факультету педагогічної освіти, Університету		15	
	Разом	35	35	
Змістовий модуль II				
Організаційно-методична та наукова робота студентів-практикантів у супроводі керівника магістерського дослідження				
5.	Систематизація та упорядкування фактичного матеріалу формувального етапу експерименту		10	
6.	Проведення діагностичних зрізів за результатами формувального етапу експерименту магістерського дослідження відповідно до завдань науково-дослідної роботи		20	
7.	Підготовка наукової статті за результатами дослідження		20	
	Разом	50	50	
Змістовий модуль III				
Заклучний етап роботи студентів-практикантів над магістерським дослідженням				
10.	Робота над оформленням магістерського дослідження		25	
11.	Презентація результатів власного наукового дослідження (попередній захист)		20	
12.	Участь у підсумковій конференції		5	
	Разом	50	50	
	Усього	135	135	

Відформатовано: російська

Відформатовано: не виділення кольором

6. Зміст практики.

6.1. Особливості організації і проведення практики.

Програма переддипломної практики передбачає:

– оформлення магістрантом у супроводі наукового керівника матеріалів з теми магістерського дослідження (відповідно до вимог написання магістерських досліджень)

– підготовку до захисту магістерського дослідження і включає три змістові модулі, реалізація яких проходить у кілька етапів

Змістовий модуль I

Дослідницька діяльність студентів-практикантів

Ознайомлення з документацією переддипломної практики та вимогами до її ведення; складання індивідуальної дорожньої карти проходження переддипломної практики.

Організація пошукової діяльності у бібліотечних фондах різних наукових інституцій відповідно до проблеми магістерського дослідження.

Ознайомлення з функціями та особливостями організації науково-дослідної діяльності структурних підрозділів Університету. Вивчення фондів інституційного репозиторію Університету Грінченка з метою ознайомлення з результатами сучасних наукових досліджень викладачів Університету.

Ознайомлення з науковою темою кафедри дошкільної освіти та інших профільних кафедр, які забезпечують підготовку магістрантів спеціальності «Дошкільна освіта».

Аналіз актуальності наукової тематики, її кореляція з актуальними суспільними та науковими проблемами сьогодення, практико-орієнтований характер, відповідність потребам сучасного інформаційного суспільства.

Участь у наукових заходах кафедри дошкільної освіти, Факультету педагогічної освіти, Університету та інших наукових інституцій.

Змістовий модуль II

Організаційно-методична та наукова робота студентів-практикантів у супроводі керівника магістерського дослідження

Робота над вирішенням завдань формувального етапу експерименту. Систематизація та упорядкування фактичного матеріалу формувального етапу експерименту.

Проведення діагностичних зрізів за результатами формувального етапу експерименту магістерського дослідження відповідно до завдань науково-дослідної роботи (контрольний етап).

Реалізація завдань контрольного етапу експерименту. Імплементация у практику дошкільної освіти науково обгрунтованих рекомендацій стосовно освіти дітей дошкільного віку у контексті теми досліджуваної проблеми.

Підготовка наукової статті за результатами дослідження.

Змістовий модуль III

Заключний етап роботи студентів-практикантів над магістерським дослідженням

Оформлення матеріалів магістерського дослідження. Обґрунтування загальних висновків з визначенням рівня ефективності нововведень, опис апробації отриманих в процесі наукового дослідження результатів у практику. Оформлення списку використаних джерел, додатків. Презентація результатів власного наукового пошуку на попередньому захисті.

6.2. Перелік індивідуальних завдань для студентів

Змістовий модуль I

Дослідницька діяльність студентів-практикантів

Тема 1. Участь в установчій конференції. Ознайомлення зі змістом та завданнями практики.

Завдання: складання індивідуальної дорожньої карти проходження переддипломної практики.

Тема 2. Ознайомлення з функціями та особливостями організації науково-дослідної діяльності структурних підрозділів Університету. Ознайомлення з науковою темою кафедри дошкільної освіти.

Завдання: створення каталогу публікацій співробітників кафедри дошкільної освіти та інших профільних кафедр, які забезпечують підготовку магістрантів спеціальності «Дошкільна освіта» відповідно до проблеми власного магістерського дослідження (за останні два роки).

Критерії оцінювання: відповідність публікацій темі власного магістерського дослідження; сучасність; наявність покликань на іноземні фахові публікації.

Змістовий модуль II

Організаційно-методична та наукова робота студентів-практикантів у супроводі керівника магістерського дослідження

Тема 3. Систематизація та упорядкування фактичного матеріалу формувального етапу експерименту.

Завдання: вибір методик для діагностики результатів апробації матеріалів формувального етапу експерименту (відповідно до теми дослідження).

Критерії оцінювання: відповідність методик предмету та об'єкту дослідження; відповідність віковим та психологічним особливостям учасників дослідження; наукова та методична обґрунтованість діагностичних методик.

Тема 4. Підготовка наукової статті за результатами дослідження.

Завдання: написання наукової статті за результатами дослідження.

Критерії оцінювання: актуальність теми; постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми і якими послуговується автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття; визначення мети та завдань дослідження; виклад основного матеріалу дослідження (з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів); висновки та перспективи

подальших розвідок для вирішення окресленої проблеми; список використаних джерел.

Змістовий модуль III

Заключний етап роботи студентів-практикантів над магістерським дослідженням

Тема 5. Презентація результатів власного наукового дослідження (попередній захист).

Завдання: підготовка презентації за результатами власного наукового дослідження.

Критерії оцінювання: узагальнення результатів теоретичної частини дослідження у вигляді лаконічно визначених базових дефініцій; зазначення авторства й назви концепцій, систем, парадигм, методик, якими послуговувалися у власному дослідженні; представлення результатів констатувального етапу дослідження у вигляді діаграм, графіків, схем; ілюстрації перебігу формувального етапу експерименту (фото, відео розроблених й апробованих форм освітньої, педагогічної, методичної взаємодії, методичні посібники, роботи дітей тощо); представлення динаміки зрушень у показниках на контрольному етапі експерименту (діаграми, графіки, схеми тощо); лаконічність висновків за результатами магістерського дослідження).

6.3. Обов'язки студентів-практикантів під час проходження практики

Студенти-практиканти Університету Грінченка під час проходження практики зобов'язані:

- під час установчої конференції ознайомитись із розпорядженням директора Педагогічного інституту щодо направлення на базу практики;
- своєчасно прибути на базу практики;
- ознайомитись з правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку РУО та ЗДО і суворо їх дотримуватись;
- у разі оголошення повітряної тривоги перебувати в укритті;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію;
- захистити звіт про проходження практики.

Тривалість робочого часу студентів-практикантів регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для студентів-практикантів віком від 18 років і старше – не більше 40 год. на тиждень

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету Грінченка:

- ознайомлення студентів-практикантів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- контроль за своєчасним прибуттям студентів-практикантів до бази практики та її відвідуванням, виконанням студентами-практикантами програми практики та індивідуального завдання, строків її проведення, правил

внутрішнього трудового розпорядку баз практики;

- отримання від адміністрації бази практики копії (витягу) наказу/розпорядження про прийняття студентів-практикантів на практику із зазначенням строків та призначенням безпосередніх керівників від ЗДО;

- забезпечення разом із керівниками від бази практик, якісного проходження практики відповідно до затвердженої програми;

- контроль умов праці і побуту студентів-практикантів на базі практики, проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;

- надання методичної допомоги студентам-практикантам під час виконання завдань практики, проведення консультацій щодо обробки зібраного матеріалу та його використання у звіті про проходження практики;

- участь в установчій та звітній конференціях.

7. Контроль навчальних досягнень.

7.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Сума балів
1.	Тема 1. Складання індивідуальної дорожньої карти проходження переддипломної практики, звіт за результатами проходження практики	5	2×5	10
2.	Тема 2. Створення каталогу публікацій співробітників кафедри дошкільної освіти та інших профільних кафедр, які забезпечують підготовку магістрантів спеціальності «Дошкільна освіта» відповідно до проблеми власного магістерського дослідження (за останні два роки).	20	1	20
3.	Тема 3-4. Написання наукової статті за результатами дослідження	25	1	25
4.	Тема 5. Підготовка презентації за результатами власного наукового дослідження	45	1	45
Разом				100

7.2. Перелік звітної документації

1. Індивідуальна дорожня карта реалізації завдань практики магістрантом-практикантом (виконана у вигляді ментальної мапи, фрейму,

схеми, моделі тощо).

2. Науково-методичні матеріали: 1) стаття за результатами дослідження (одноосібна або у співавторстві з науковим керівником); 2) презентація виступу за матеріалами магістерського дослідження.

3. Звіт за результатами проходження переддипломної практики у вигляді фото-відео презентації і його представлення на звітній конференції

7.3. Система контролю та критерії оцінювання

Формою проведення семестрового контролю є залік; критерії оцінювання результатів проходження переддипломної практики подано за кількістю балів, отриманих студентом за виконання завдань практики.

7.4. Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань, умінь, навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань, умінь, навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих, грубих помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань, умінь, навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 бали	Задовільно – посередній рівень знань, умінь, навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань, умінь, навичок, що вимагає повторного проходження практики

Загальні критерії оцінювання професійно-практичних досягнень студентів-практикантів у процесі проходження переддипломної практики

Оцінка	Критерії оцінювання
A	Виконаний повний обсяг програми переддипломної практики. Ґрунтовне оволодіння вміннями здійснення психолого-педагогічних (прикладних) досліджень/проектів та наукової комунікації: аналітичними, діагностичними, узагальнюючими, комунікативними. На високому рівні розвинуті вміння планувати й прогнозувати результати науково-дослідної діяльності, ставити цілі та формулювати завдання дослідження; добирати діагностичні методики відповідно до теми дослідження на констатувальному та контрольному етапах; робити

	висновки і пропозиції по удосконаленню системи (технології, методики), оформлювати результати апробації авторських форм та методів освітньої взаємодії у форматі наукової статті, публічного виступу та презентації результатів власного магістерського дослідження, виконаного у обсязі 90-100%. Активність та ініціативність у реалізації плану практики. Самостійність. Високий рівень виконання індивідуальних завдань
В, С	Виконаний повний обсяг програми переддипломної практики. Достатній рівень оволодіння вміннями здійснення психолого-педагогічних (прикладних) досліджень/проектів та наукової комунікації: аналітичними, діагностичними, узагальнюючими, комунікативними. Достатньо розвинуті вміння планувати й прогнозувати результати науково-дослідної діяльності, ставити цілі та формулювати завдання дослідження. Певні труднощі у добиранні діагностичних методик відповідно до теми дослідження на констатувальному та контрольному етапах, що потребувало постійного консультування з керівником. Наявність оформлених результатів апробації авторських форм та методів освітньої взаємодії у форматі наукової статті, публічного виступу та презентації результатів власного магістерського дослідження, виконаного у обсязі 75-89%. Достатній рівень виконання індивідуальних завдань
Д, Е	Часткове виконання завдань практики. Недостатній рівень оволодіння вміннями здійснення психолого-педагогічних (прикладних) досліджень/проектів та наукової комунікації: констатувальний стиль викладу матеріалу, відсутність аналітичного опрацювання матеріалів дослідження, недостатня кількість діагностичних методик, мала кількість опрацьованих джерел, недостатній обсяг магістерського дослідження, відмова від публічного представлення результатів дослідження під час науково-методичних заходів. Невідповідність статті вимогам до написання робіт такого типу. Посереднє виконання презентації за матеріалами магістерського дослідження, виконаного у обсязі 50-74%. Часткове включення у види діяльності, передбачені практикою (лише за вимогою керівника практики); поверхнево виконані завдання практики; неякісне виконання звітної документації, яка може бути доопрацьована.
F, FX	Не виконано обсяг програми переддипломної практики. Низький рівень виконання індивідуальних завдань, суттєві проблеми в оформленні статті, матеріалів магістерського дослідження (1-49%), презентації або їх відсутність. Відсутність інтересу до проходження практики. Представлена звітна документація не відповідає вимогам. Студент-практикант не готовий до захисту магістерського дослідження.

8. Рекомендована література

Нормативні документи:

Закони України

1. Про наукову і науково-технічну діяльність

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

2. Про вищу освіту

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

3. Проект Закону про дошкільну освіту (2021).

http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72982

1. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти (Лист МОН № 1/9-650 від 23.10.18 року).

2. Як підготувати та захистити курсові та магістерські роботи. Методичні рекомендації для студентів педагогічних спеціальностей (зі змінами, затвердженими згідно з рішенням Вченої ради від 11.11.2021 року (протокол №10))

https://pi.kubg.edu.ua/images/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%96_%D0%BC%D0%B0%D0%B3_2021_1.pdf

3. Державний стандарт дошкільної освіти в Україні

https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

4. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/profesijnij-standart-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

5. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти»

<file:///C:/Users/Mama/Downloads/61727cdc64def816302302.pdf>

Основна література:

1. Добронравова І.С., Руденко О.В., Сидоренко Л.І. Методологія та організація наукових досліджень: *навч. посіб.* Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>

2. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень. *Навчальний посібник*. 2-ге вид.. К.: Алерта, 2019. 492 с.

3. Освітологія: підготовка експертів у галузі освіти: *навчально-методичний посібник* За ред. В.О. Огнев'юка; Авт. кол.: В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, О.Б. Жильцов, Л.В. Козак, О.М. Кузьменко, І.І. Тригуб, М.М. Галицька, Н.П. Мазур, Н.А. Побірченко, В.О. Рябенко, М. Зельман, О.О. Коцур. К.: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс», 2015. 464с.

4. Організація та методологія наукових досліджень. *Навчально-методичний посібник*. Уклад.: О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Харків: Право, 2019. 40 с.

5. Сучасні акмеологічні дослідження: теоретико-методологічні та прикладні аспекти: *монографія* редкол.: В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, Я.С. Фруктова. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 912 с.

Додаткова література:

1. Г. Беленька, О. Половіна, І. Кондратець, Т. Шинкар. Формування

професійної компетентності магістрів дошкільної освіти: орієнтир на сучасність», *ОД*, вип. 33, вип. 3, с. 96-110, Вер 2021.

2. Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика : *Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 26–27 лютого 2021 р.)* ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2021. 160 с.

3. Карпенко О. Філософсько-методологічний компонент у структурі науково-педагогічного дослідження [Електронний ресурс] Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2018. Вип. 7. С. 97-105. http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2018_7_10

4. Коваленко О.В. Мотиваційна готовність майбутніх вихователів дітей дошкільного віку до самореалізації у професійній діяльності: критерії й показники рівня. *Актуальні проблеми психології*: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 16 (4). 2020. С. 102-117. ISSN 2072-4772

5. Козак Л.В. Формування інноваційного потенціалу майбутнього викладача. *Освітній простір України* (13). 2018. С. 54-60. ISSN 2409-9244

6. Кондратець І.В., Половіна О.А. Педагогічні технології підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-продуктивної компетентності дітей дошкільного віку. *Освіта XXI століття: реалії, виклики, тенденції розвитку: колективна монографія* за наук. ред. проф. Цветкової Ганни. Hameln Germany: Inter GING, 2020. С. 384-444.

7. Кошарна Н.В. Базові структури освіченості та діяльності майбутнього учителя *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, III(2) (35). 2017. С. 10-12.

8. Пономаренко Т.О. Модерація як інноваційна форма навчання в умовах закладу вищої освіти. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції*. 2019. С. 83-87.

9. Хоружа Л.Л. Як залучати молодь до педагогічної науки: досвід наукової школи. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2019. С. 156-161. ISSN 2413-1865

10. Хоружа Л.Л., Мельниченко О.В., Братко М.В., Котенко О.В., Прошкін В.В. Дослідження компетенції викладача вищої школи в Україні діагностика і аналітика *The New Education Review* (55(1)). 2019. С. 233-245. ISSN 1732-6729

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України:

www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3)